

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-246

11.4.2023

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Skade på en motors register – frostskaade?

Sikrede krevde erstattet skade på sin bobil, idet motorens register var skadet. Verkstedet konkluderte med at vann hadde rent ned fra tak/frontrute, og at det så hadde dannet seg en isklump på innersiden av registerdekselet. Da bobilen skulle startes, glapp isklumpen over på register og påførte skader på ventiler og vippearmer. Sikrede krevde først skaden dekket under sin motor- og girskadeforsikring, men dette ble avvist av foretaket som mente skaden ikke oppsto på en erstatningsmessig komponent i henhold til vilkårene for denne dekningen. Sikrede krevde så skaden dekket som kaskoskade, men dette ble også avslått av foretaket fordi det mente unntaket for frost som fremkom av et særvilkår, kom til anvendelse. Nemndas flertall bemerket at oppbyggingen av vilkårene var noe vanskelig tilgjengelig, men at unntaket for skade som følge av frost kom til anvendelse.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 73 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bobil.

Det fremgår av sikredes forsikringsbevis at hans bobil er omfattet av en kaskoforsikring, en motor- og girskadeforsikring, samt en "Superforsikring", og at disse forsikringsdekningene er regulert av vilkårssett MOT 2-0 (Kjøretøyforsikring) og særvilkår 707 (for campingvogn og bobil). Det følger av kjøretøyforsikringens vilkårspkt. 4.8 om "Kaskoskader" at den dekker:

skader på kjøretøyet oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velt, feilfylling og dessuten for skade som følge av annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse.

Videre står det i kjøretøyforsikringens vilkårspkt. 4.9.1 under pkt. 4.9 om "Motor- og girskadeforsikring" at den bl.a. omfatter:

Forsikringen dekker kostnader til reparasjon av plutselige og uforutsette skader/følgeskader/feil på komponentene som er listet opp nedenfor, og som påvirker bilens funksjon.

For biler med diesel- og bensinmotor, dekkes skade på:

- Motorblokk, motorens innvendige bevegelige deler (veivaksel, stempel, kamaksler).
- Oljekjøler.
- Toppløkk.
- Innsug- og eksosmanifol.
- Turbo, EGR-ventil, kompressor og ladeluftkjøler.
- AdBlue system.
- Innsprøytningsystemets pumpe, dyser og sensorer. •

For gir og kraftoverføring, dekkes skade på:

-

Av særvilkår for campingvogn og bobil fremgår det videre under pkt. 4.5 "Hvilke skader dekkes ikke" at:

Forsikringen dekker ikke skader som følge av frost og snøtyngde eller hvor frost og/eller snøtyngde er en medvirkende skadeårsak.

Sikrede meldte 12.12.22 om en motorskade på sin bobil og opplyste i skademeldingen at han ble kjent med hendelsen 4.12.22. På spørsmål om han "*Vet nøyaktig når hendelsen fant sted*" svarte han "*Nei*" og han opplyste at:

Jeg kjørte bobilen hjem, så reiste jeg på ferie. Når jeg kommer hjem igjen og skal starte bilen, så har jeg vansker med å få start. Når den starter, går den veldig ujevnt. Motorlampen lyser. Bilen går i nødmodus og jeg stopper bilen. Etter dette starter ikke bilen igjen.

Foretaket sendte følgende henvendelse til verkstedet 23.12.22:

Hva er årsaken til at dere mistenker is i register?

I følge serviceintervall skulle registerreim vært byttet i 2019, kan det være strammeren som har gitt seg her?

Verkstedet svarte (ukjent dato) at:

Ut fra hvordan reimhjul og motor ser ut kan det tyde på at det har vært mye vann der, dette kommer av vann som kommer rennende ned fra tak/fornrute og da danner det seg en isklump på innersiden av registerdeksel. Når bil startes glipper den over på register og får da skader på ventiler og vippearmer.

Foretaket avslo 2.1.23 å dekke skaden under sikredes motor- og girskadeforsikring og forklarte:

Motor- og girkasseforsikringen dekker kostnader til reparasjon av plutselige og uforutsette skader / følgeskader / feil på komponentene som er listet opp i vilkår, og som påvirker bilens funksjon. Se vedlagt vilkår pkt. 4.9.

I følge dine/verkstedets opplysninger har bilen feil med is dannelse på register dette er en skade som er ytre påvirkning. Denne delen er ikke en erstatningsmessig komponent i henhold til vilkår, se vedlagt vilkår, pkt. 4.9.1. Dette er derfor en skade som ikke dekkes av motor- og girskadeforsikringen din.

Sikrede sendte en ny skademelding til foretaket 2.1.23 ("*Skademelding Motor – Parkeringskade*") vedrørende samme skade:

Bilen ville ikke starte etter jeg hadde vært på ferie. Fikk den diagnostisert og det var en feil på registertenningen. Bilen ble da sendt på verksted med bergningsbil

Foretaket avslo 3.1.23 også å dekke skaden under sikredes kaskoforsikring:

Kaskoforsikringen dekker skader oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, hærverk, feilfylling av drivstoff, og dessuten skade som følge av annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse.

Det er altså et krav i forsikringen at hendelsen som førte til skaden har oppstått plutselig.

Ut fra de opplysninger vi har fått i denne saken, mener vi det er tydelige tegn på at skadene har oppstått over noe tid, og ikke plutselig, slik vilkårene for forsikringen krever.

Foretaket anførte videre at unntaket for frost som fremkom av særvilkåret, kom til anvendelse.

Sikrede krever dekning for skaden enten under sin kasko- eller motor- og girskadeforsikring. Diagnosen på motoren viste feilinnstillinger på motorens register, og at det er nødvendige med en fullstendig demontering og overhaling av topplokket til motoren til en kostnad på kr 77 000 inkl. mva. Verkstedet har konkludert med at skadeårsaken er en frostskaade på registeret. Kaskoforsikringen dekker skader oppstått ved en "*tilfeldig, plutselig ytre hendelse*". FSN 4263 kom til at skaden var plutselig i en tilsvarende sak, *samt at* isdannelse var en "ytre årsak", slik at vilkåret for dekning under kaskoforsikringen var oppfylt. Skaden oppsto da motoren ble startet og isklumpen fikk registerreimen til å hoppe over tagger i registeret. Det er ikke krevd dekning for frostskaader. Unntaket i "*særvilkår for bobil*" for skader som skyldes frost eller snømengde, må leses som en begrensning på skader på selve boenheten i bobilen, og da typisk tunge snømengder som forårsaker vanninntrengning fra taket.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at de skadede komponentene faller utenfor motor- og girskadeforsikringen. Skaden omfattes heller ikke av kaskoforsikringen, jf. uttalelsene fra verkstedet om at det er frostskafer på registeret. Særvilkårets pkt. 4-5 sier at forsikringen ikke dekker skader som følge av frost eller hvor frost har vært en medvirkende årsak. Foretaket mener at frost har vært årsaken til isdannelsen som igjen har ført til skaden.

Foretaket anfører at det fremkommer tydelig av forsikringsbeviset at både vilkårene MOT2-0 og særvilkårets S-707 gjelder for forsikringen, og at det i selve vilkårt teksten for MOT2-0 vises til at særvilkåret gjelder. Både unntakene i MOT2-0 og særvilkåret kommer til anvendelse og gjelder uavhengig av hverandre. Det følger videre av hovedvilkårets pkt. 5.2.4 at forsikringen ikke omfatter maskinskade med mindre den er oppstått i direkte forbindelse med en annen erstatningsmessig skade.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om skade på motorens register er dekket av sikredes bilforsikring.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Merete Anita Utgård, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Sikredes forsikringsbevis sier under "Forsikringer" at bobil en bl.a. er omfattet av "Kaskoforsikring", "Superforsikring" og "Motor-og girkasseforsikring".

Under "Vilkår" heter det videre at "For forsikringen gjelder vilkår MOT2-0 og særvilkår S-707". MOT2-0 definerer dekningen for kasko, super og motor/girskadeforsikringene, mens særvilkåret gjelder for campingvogn og bobil. Flertallet forstår dette slik at MOT2-0 og særvilkår S-707 gjelder samlet for hele forsikringen, dvs. for kasko, super og motor/girkasse forsikring. En slik forståelse støttes også av at særvilkåret ikke angis under "Forsikringer" som egen forsikring, og derfor må være knyttet til dekningene i MOT2-0. Det følger videre av MOT 2-0 under Oversikt over forsikringen annet ledd at "I tillegg til disse vilkår gjelder - Generelle vilkår og særvilkår", og av særvilkåret pkt. 2 Hvilke skader dekkes, at:

Av forsikringsbeviset fremgår hvilke dekninger som er valgt. Dekningene er beskrevet i vilkår om kjøretøysforsikring og dette særvilkåret.

Dette tilsier at utgangspunktet for forsikringen er de ordinære vilkårene i MOT2-0, men at disse vilkårene må sees i sammenheng med de spesielle vilkårene som gjelder for bobil/campingvogn. Særvilkåret er altså ikke en selvstendig dekning, men et tillegg som gjelder spesielt for bobil etc. Flertallet viser og så til pkt. 3 om Mulige tilleggsdekninger, hvor det vises til "kaskoforsikring på campingvogn og bobil", som ikke har noen farefeltsbeskrivelse og derfor må sees i sammenheng med MOT2-0, og pkt. 3.1, hvor man for tilleggsdekning for motor og girskadeforsikring viser til pkt. 4.9 i kjøretøysforsikringen. Flertallet peker på at oppbyggingen av vilkårene er vanskelig tilgjengelig for sikrede, men kan vanskelig se at de kan tolkes slik at særvilkåret utgjør en selvstendig dekning som virker uavhengig av kaskovilkårene.

Særvilkåret pkt. 4 Hvilke skader dekkes ikke har unntak i nr. 5 for "skader som følge av frost eller hvor frost og/eller snøtyngde er medvirkende årsak". Vilkåret gjelder generelt for alle dekningene for bobil, dvs. kasko, super og motor/girkasse, jf. at unntaket i nr. 4 kun gjelder kaskoforsikringen.

Verkstedet uttaler om skaden:

Ut fra hvordan reimhjul og motor ser ut kan det tyde på at det har vært mye vann der, dette kommer av vann som kommer rennende ned fra tak/fornrute og da danner det seg en isklump på innsiden av registerdeksel. Når bil startes glipper den over på register og får da skader på ventiler og vippearmer.

Ut fra dette skyldes skaden i hvert fall delvis frost, og er unntatt fra denne forsikringen.

Nemndas mindretall, Alexander Venås, bemerker:

Mindretallet er kommet til at sikrede må gis medhold. Skaden må anses for å være forårsaket av en "plutselig, ytre hendelse" og dekket under kaskodekningen i pkt. 4.8 i vilkårssettet MOT2-0. Jeg mener videre at unntaket i særvilkårssettet 707 pkt. 4.5 for "skader som følge av frost og snøtyngde eller hvor frost og/eller snøtyngde er en medvirkende årsak" ikke gjelder for denne skaden, og med følgende begrunnelse:

Sikrede har blant annet anført om det aktuelle unntaket at "[v]ilkåret er ett av "særvilkår for bobil", og må leses deretter", og at unntaket må "... leses som en begrensning på skader på selve boenheten i bobilen". Etter mitt syn fremstår dette som en rimelig tolkning av unntaket lest i kontekst av dets plassering i særvilkårene for bobiler og campingvogner (vilkårssett 707). Skaden i denne saken rammet *bilmotoren* under bruk av kjøretøyet, og kunne også rammet andre typer kjøretøy enn bobil, sml. skaden i FSN 4263.

Forbrukeravtaledirektivet artikkel 5 bestemmer at vilkårene i standardavtaler for forbrukere "alltid [skal] formuleres på en klar og forståelig måte. Dersom det oppstår tvil om forståelsen av et vilkår, skal den tolkning som er mest fordelaktig for forbrukeren gjelde". Bestemmelsens andre punktum er gjennomført ved avtaleloven § 37 første ledd nr. 3. Når det gjelder artikkel 5 første punktum, har EU-domstolen slått fast at det ikke er tilstrekkelig at vilkårene er skrevet grammatisk forståelig. Kravet til klarhet og forståelighet, også formulert som et krav til gjennomsiktighet/transparens, skal fortolkes bredt under hensyn til at forbrukeren står i en svakere stilling. Forbrukeren skal ha mulighet til å forutse hvilke økonomiske konsekvenser avtalen innebærer. Det avgjørende er hva som kan forventes av en alminnelig opplyst, rimelig oppmerksom og velunderrettet gjennomsnittsforbruker. Se for eksempel C-186/16 Andriciuc avsnitt 44 til 47 og C-96/14 Van Hove avsnitt 40, 41 og 50.

Foretaket har valgt å utforme vilkårene for bobilforsikringen slik at dekningen først beskrives i de "vanlige" kjøretøysvilkårene som gjelder for alle kjøretøy (MOT2-0) og deretter i særvilkårene for campingvogn og bobil (særvilkår 707). Det gir en alminnelig forventning om at forsikringsdekningen for bobil grunnleggende sett er som for andre kjøretøyer, men at det er gjort visse tilpasninger og tillegg som har sin begrunnelse i at kjøretøyet er en bobil eller campingvogn.

At særvilkårene er felles for bobiler og campingvogner støtter dessuten opp under den tolkningen sikrede anfører, altså at unntaket i særvilkårene knytter seg til bobilens boenhet. Campingvogner består vel i det vesentlige av en boenhet, og ikke særlig mer, mens en bobil *også* har "bil-del" med motor osv. Det virker naturlig å anta at særvilkårene, iallfall som et utgangspunkt, har mer eller mindre samme utstrekning for disse to kjøretøy-typene, og altså primært retter seg mot forhold ved boenhetene.

Unntaket i pkt. 4.5 gjelder etter sin ordlyd for "skader som følge av frost og snøtyngde eller hvor frost og/eller snøtyngde er en medvirkende årsak". Den generelle begrunnelsen for å unnta skader som følge av snøtyngde virker klar, i og med slike skader fremstår langt mer nærliggende for bobiler og campingvogner enn andre kjøretøyer. Også de øvrige unntakene i pkt. 4 i særvilkårene har en forståelig sammenheng med at forsikringen gjelder campingvogn eller bobil, og ikke andre typer kjøretøy. Begrunnelsen for et helt generelt, og selvstendig, unntak for skader som skyldes frost i bobiler fremstår imidlertid langt fra like klar.

Unntaket i særvilkårene pkt. 4.5 er nesten likt utformet som et unntak like foran, nemlig under tilleggsdekningen for fukt/vannskader i særvilkårene 707 pkt. 3.3.1. Tilleggsdekningen for fukt/vannskader gjelder imidlertid bare skader i boenheten, og det unntaket er da naturlig nok

begrenset av det. Den som gjennomgår vilkårene vil fort se de to like unntakene i nærheten av hverandre i sammenheng, og anta at begrensningen er ganske tilsvarende.

Til slutt: Unntaket kan uansett ikke forstås strengt etter den vide ordlyden. Det ville i så fall også rammet kjøretøysforsikringens ansvarsdekning, noe som ikke samsvarer med bilansvarsloven. En slik forståelse vil også ramme en typisk kaskoskade som utforkjøring grunnet glatt føre. Det vil for så vidt også gjelde fører- og passasjerulykkeforsikringen og gjøre unntak for ulykkeskader som oppstår ved utforkjøring på glatt føre. Det fremstår ganske utenkelig at unntaket skal ramme grunndekningen etter de alminnelige vilkårene så bredt.

Det er alt i alt svært vanskelig å forstå hvilke skader unntaket egentlig er tenkt å ramme, også for meg som har noe erfaring med å lese forsikringsvilkår. Foretaket har beklageligvis ikke gitt noen nærmere begrunnelse for bakgrunnen for unntaket. Lest i kontekst, og da særlig sett hen til plasseringen av unntaket i vilkårene, anser jeg imidlertid at det, og iallfall for en alminnelig forbruker, er nærliggende å forstå unntaket slik at det bare gjelder skader på bobilens boenhet. Denne forståelsen av vilkåret må da gjelde, jf. avtaleloven § 37 første ledd nr. 3.

Skaden er dekket under bobilforsikringen, og sikrede må derfor gis medhold.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).